

Llegenda del Castell de l'Espunyola

L'Espunyola

Ubicació

Comarca: Berguedà

Coordenades:

Latitud: 42.0535

Longitud: 1.76796

UTM Est (X): 398050

UTM Nord (Y): 4656451

Classificació

Número de fitxa 08078 - 138

Àmbit: Patrimoni immaterial

Tipologia Tradició oral

Estil / època: Popular

Estat de conservació Regular

Notes de conservació: Es poc coneguda.

Protecció Inexistent

Ús actual: Simbòlic

Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Castell de l'Espunyola/Mas del Castell](#)

[Castell de l'Espunyola](#)

Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga

Data de registre de la fitxa: dv., 22/10/2010 - 02:00

Descripció

La llegenda diu que el senyor de L'Espunyola era el més ric i poderós de tots els que tenien les seves possessions a prop de Berga. Malgrat tot, però, era molt senzill i bona persona, fins al punt que, quan

s'enamorà, no li va fer res que l'escollida fos una pagesa vassalla seva; segurament la més pobra i miserable de totes les que vivien sota els seus dominis. Aquest amor, però, ben aviat fou mal vist per la mare del senyor, que considerava que el seu fill havia de casar-se amb algú de la seva mateixa condició social.

L'animadversió de la mare per la nova parella va anar creixent quan s'assabentà que el senyor anava a veure cada dia la seva estimada per veure com feinejava, i que fins i tot havia arribat a ajudar-la en aquelles feines del camp que hom considerava pròpies de les dones. Tan com creixia aquesta animadversió de la mare creixia entre els seus súbdits l'amor i el respecte pel seu senyor, al qual veien sovint i amb qui diverses vegades alternaven i hi xerraven. Un dia que el senyor va acompanyar la seva estimada a eixercolar blat, aquesta es va ajupir, va collir un gallaret, el va besar i l'oferí al noble cavaller. Aquest també va besar la flor i la va guardar com si d'una veritable relíquia es tractés.

L'amor entre ambdós va anar creixent, fins al punt que el jove senyor es veié incapaç de compaginar-lo amb les tasques pròpies de la seva condició i al final va decidir renunciar al seu senyoriu. Així, el cavaller va creure oportú de cedir els seus títols i els seus dominis al seu germà per tal de poder-se casar amb la humil pagesa que li tenia el cor robat. Quan ho va exposar a la seva mare, aquesta va tenir un disgust tan gran que caigué greument malalta. Temorós del què li pogués passar, i per tal d'evitar causar-li cap més mal, el cavaller va decidir, molt a contra seu, oblidar el seu amor, i així ho va fer saber a la seva mare. Veient que si es quedava a prop d'ella no ho aconseguiria, va decidir de marxar a la guerra. Abans de partir, però, va enviar a la seva estimada el gallaret que tots dos havien besat col·locat a l'interior d'un reliquiari d'or i brillants. En rebre aquest obsequi, la pagesa no va tenir cap dubte i va restar convençuda que el noble cavaller l'estimava.

L'absència del seu amor i la por que aquest pogués patir algun mal entrant en batalla, però, van entristir la fadrina de tal manera que ben aviat caigué malalta d'amor i enyorament, sense que cap metge sabés la causa dels seus mals ni què fer per tal de poder-la guarir. Finalment, la guerra es va acabar, i el noble cavaller va retornar al seu castell sa i estalvi i carregat de glòria per les grans proeses que havia protagonitzat. El primer que feu en arribar fou demanar per la jove pageseta, i, consternat, rebé la notícia que aquesta es trobava molt malalta i que els metges fins i tot patien per la seva vida.

En conèixer aquesta dramàtica situació, el cavaller va córrer a visitar-la i, tan bon punt la veié estirada al llit, la va abraçar tendrament. Emocionada, la donzella li va agrair aquest gest, però el seu goig fou tan gran i el seu estat tan delicat que, immensament feliç, va morir als seus braços. La mort de l'estimada el va afectar tan que el cavaller va creure que el buit que la donzella havia deixat al seu cor mai més cap dona podria omplir-lo, i per això va decidir renunciar a tots els seus drets i béns, els seus títols, dominis i hisendes i fer-se frare.

Observacions:

El recull de llegendes ha estat facilitat per Albert Rumbo, que està compilant les llegendes de la comarca del Berguedà.

Bibliografia

AMADES, J. (1982): Folklore de Catalunya. Vol. I: Rondallística. Editorial Selecta, Barcelona.
AMADES, J. (1982): Costumari Català. Salvat editores, i Ed. 62, Barcelona.